

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

På gång på Boverket

Yvonne Svensson
ställföreträdande generaldirektör och rättschef

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Möjligheternas byggregler

– Ett stort förändringsarbete

Syftet är att skapa ett modernt och förenklat och konsekvent regelverk med en, så långt det är möjligt, genomgående likartad struktur och detaljeringsgrad.

Målsättningen är att skapa regler som möjliggör innovation, främjar nya tekniska lösningar och öppna upp för nya material och nya metoder.

Men också...

- Tidsneutralt, konsekvent regelverk
- Tydligare ansvarsfördelning
- Fokus på kompetens och riskbedömning

Ansvarfördelning

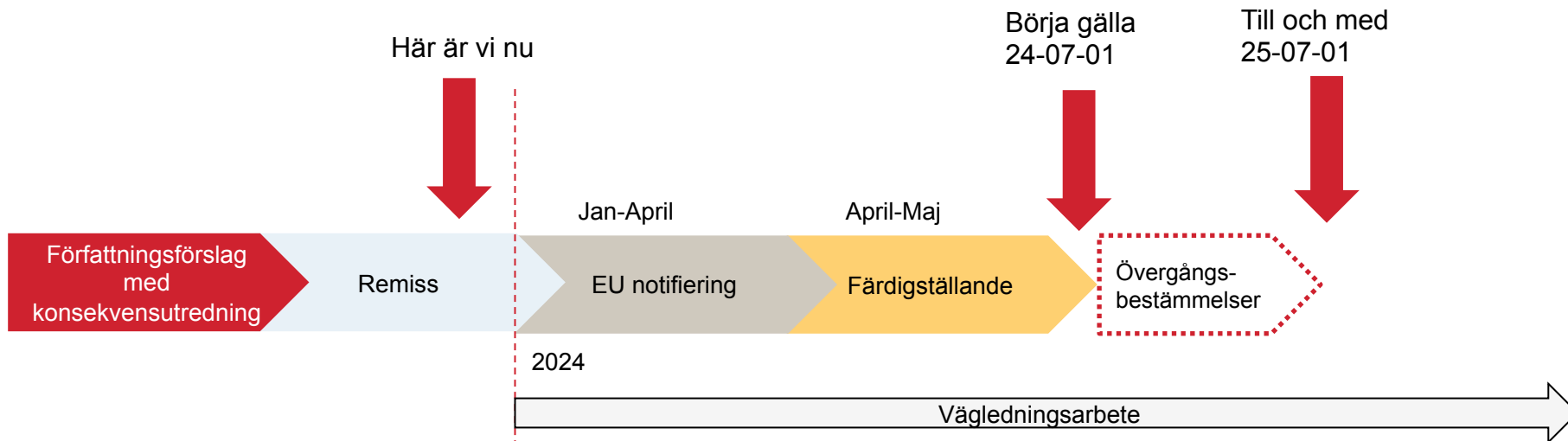

Nya författningar ersätter BBR

- Skydd mot buller
- Hygien, hälsa och miljö
- Säkerhet vid användning
- Brandskydd
- Tillgänglighet och användbarhet
- Bostäders lämplighet för sitt ändamål
- Bärförmåga, stadga och beständighet
- Tomtkrav
- Energihushållning (senarelagd tidplan)

Arbetsprocess

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Träder i kraft den 1 juli 2024

Äldre regler får tillämpas på arbeten som

- a) kräver bygglov om ansökan om bygglov kommer in till kommunen före den 1 juli 2025,
- b) kräver anmälan om anmälan kommer in till kommunen före den 1 juli 2025 eller
- c) varken kräver bygglov eller anmälan om arbetena påbörjas före den 1 juli 2025

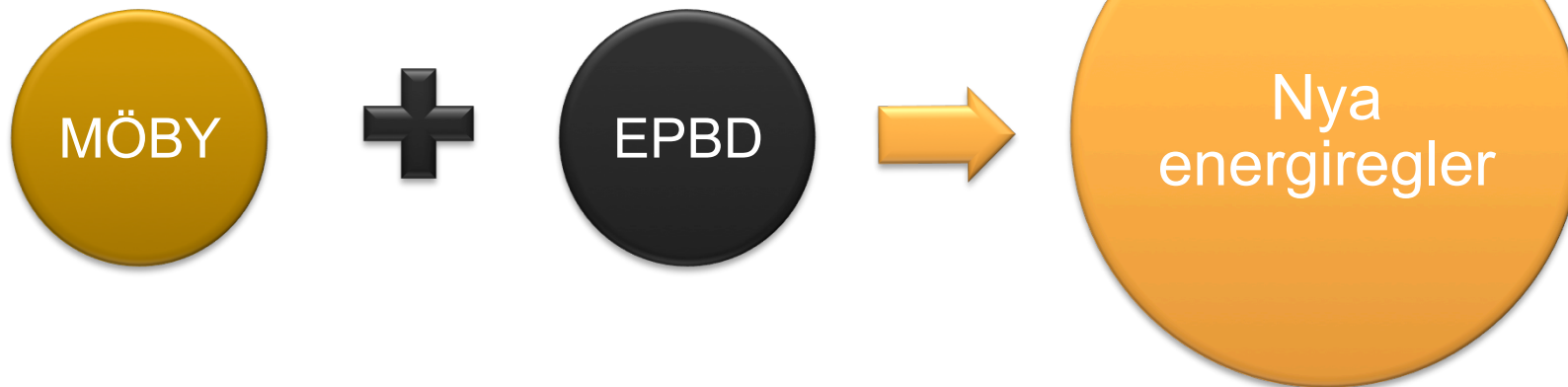
Man får då välja mellan att antingen tillämpa

- samtliga nya författningar eller
- EKS och BBR, inklusive BBRAD och BBRBE, i sin helhet

Nya energiregler

Två skäl till nya energiregler,
ett ikraftträdande

Möjligheternas Byggregler – energihushållning

Energireglerna – frågor som utreds

- BBR avsnitt 9 + BEN → ny regelmodell
- Fler lokalkategorier
- Förtydligade beräkningskrav
- Omformulerat krav på eleffekt
- Översyn undantag
- Bättre harmonisering med EPBD, och därmed andra styrmedel
- Med mera...

EPBD – pågående omarbetning

EPDB – direktiv om byggnaders energiprestanda

Styr hur vi utformar nationella krav på

- energiprestanda i byggreglerna
- energideklarationer
- certifiering av energiexpert
- laddinfrastruktur intill byggnader
- med mera...

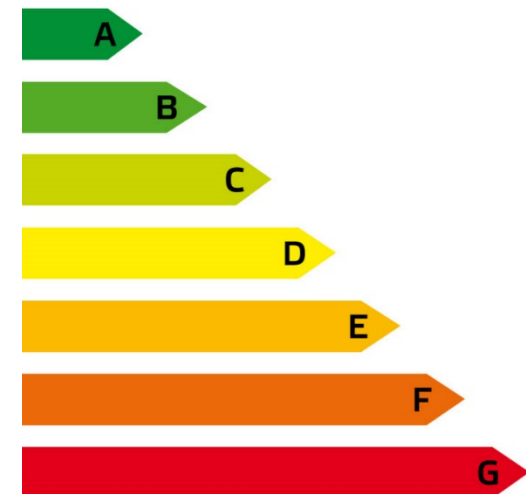
Kopplar till EU:s energi- och klimatmål,
Fit for 55 (2030), 2050, REPowerEU

Omarbetning pågår nu inom EU, slutförhandlingar inom kort. Datum för ikraftträdande oklart.

Några huvudpunkter i EPBD-förslaget

- Zero-emission building (ZEB) definieras och är mål för alla byggnader i framtiden
- Minimikrav på energiprestanda för befintliga byggnader (MEPS)
- Krav på lokal solenergi
- Betydande ändringar av energideklarationssystemet
- GWP-indikator

Preliminär tidplan nya energiregler

- MÖBY ny regelmodell – utredning
- Riktad remiss delrapport prel. höst. 2023
- *EPBD ikraft*
- EPBD implementering i energiregler – utredning
- Samlad remiss författning tidigast våren 2024
- Ikraft tidigast våren 2025

Övriga ändringar – energi

Några övriga ändringar sedan 2019

- 2020: Nya krav i PBF; laddning av elfordon, styr och regler
- 2020: Ändringar i energihushållningsreglerna i september
- 2021: Nya krav på inspektion av vissa värme- och ventilations- och luftkonditioneringssystem i föreskrifterna om energideklaration
- 2021–22: Införande av krav på IMD

Individuell mätning och debitering

- Den 1 juli 2021 trädde lag (2014:367) i kraft
- Krav på IMD av värme på lgh-nivå i de flerbostadshus med sämst energiprestanda
- Ändringar i direktivet, EED
- Ny lag (2022:333) och förordning (2022:336) 1 juni 2022
- Nya föreskrifter (2022:3) 1 juli 2022
- Tillkom krav på IMD tappvarmvatten vid uppförande av nya flerbostadshus. Möjlighet till undantag

Individuell mätning och debitering

- Byggnadsnämnden är tillsynsmyndighet
- Och hanterar frågor om undantag
- Boverket har tagit fram vägledning och tillsynsvägledning

Lästips:

www.boverket.se/sv/byggande/uppdrag/mojligheternas-byggregler/

www.boverket.se/energinyheter

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Klimatdeklarationer 2023

Klimatdeklarationer

- Lagen (2021:787) trädde i kraft 1 januari 2022
- Byggherren ansvarar för att en klimatdeklaration upprättas när en ny byggnad uppförs
- Undantag finns
- Gäller t ex fysiska personer som på annat sätt än i näringsverksamhet uppför byggnad
- Boverket är tillsynsmyndighet

Byggnadsnämnderna och klimatdeklarationerna

- Vad behöver byggnadsnämnderna veta om klimatdeklarationer?
- Har en viktig roll att upplysa om kravet på klimatdeklaration till olika aktörer.
- Måste ta ställning till om en byggnad omfattas av kravet på klimatdeklaration eller är undantagen.

Klimatdeklarationsregistret och tillsynen

- Den 23 april fanns 156 st. inkomna klimatdeklarationer i registret.
- Byggherren kan testa att registrera en klimatdeklaration i Boverkets nya e-tjänst.
- Tillsynen har påbörjats och sker enligt fastställd tillsynsplan.
- Syftet med Boverkets tillsyn är att säkerställa klimatdeklarationernas kvalitet och riktighet.
- En helt digital hantering av tillsynsärenden från det att ärendet initieras till att beslutet delges till byggherren.

Regeringsuppdrag om klimatdeklarationer

- Boverket fick ett regeringsuppdrag under våren 2022 och som har redovisats till Finansdepartementet den 15 maj 2023.
- Föreslå hur gränsvärden för nya byggnaders klimatpåverkan skulle kunna införas tidigare än 2027.
- Föreslå hur kravet på klimatdeklaration kan införas vid ombyggnad och tillbyggnad.
- Utreda förutsättningarna för att utvidga klimatdeklarationen till att även omfatta markarbeten.
- Lämna nödvändiga författningsförslag och föreslå andra åtgärder som behövs för den fortsatta utvecklingen av regler om klimatdeklaration för byggnader, samt utreda konsekvenserna av förslagen.

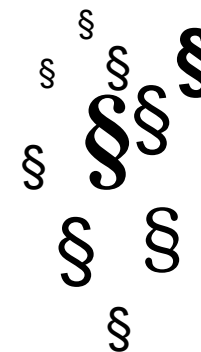

Certifiering av byggprojekteringsföretag

Fotograf: Thomas Adolfsén /Scandinav

Vad handlar det om?

- Från PBL:
  - ”...ett företag som har ett **kvalitetsledningssystem samt särskild sakkunskap och erfarenhet i fråga om att bedöma kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 samt 4 §** vid nybyggnad av sådana bostadshus som framgår av föreskrifter...”
  - ”...den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ... **föreskrifter om vad som i fråga om kunskap, erfarenhet och certifiering** krävs av sådana byggprojekteringsföretag ... och ... föreskrifter om **vilka bostadshus som ska omfattas...**”
  - ”Om ett certifierat byggprojekteringsföretag har använts ... **ska bygglov ges utan prövning** av om kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 är uppfyllda...”
  - ”Om ett certifierat byggprojekteringsföretag ... har använts för projektering vid nybyggnad ... **ska startbesked ges utan prövning** av om kraven i 8 kap. 1 § 1 och 3 samt 4 § är uppfyllda. ...”
- Från PBF:
  - ”...certifierade byggprojekteringsföretag ...ska ha ett kvalitetsledningssystem samt den kunskap och erfarenhet som behövs för uppgiften och kunna **styrka detta med ett intyg om certifiering...**”
  - ”...**Boverket får meddela ... föreskrifter** om ... certifierade byggprojekteringsföretag ... och föreskrifter om vilka bostadshus som ska omfattas...”

En föreskrift – tre delar

- Kvalitetsledningssystem
- Vilken sakkompetens som krävs
- Vilka byggnader som omfattas

Byggherrens ansvar

Byggnadsnämndens ansvar

Normal

Projektering utförs av konsulter

Kan åtgärden antas uppfylla PBL:s krav?

Startbesked

Som konsult

Projektering utförs av konsulter

Certifierat byggprojekteringsföretag

Kan åtgärden antas uppfylla PBL:s krav?

Startbesked

Som del av projektör

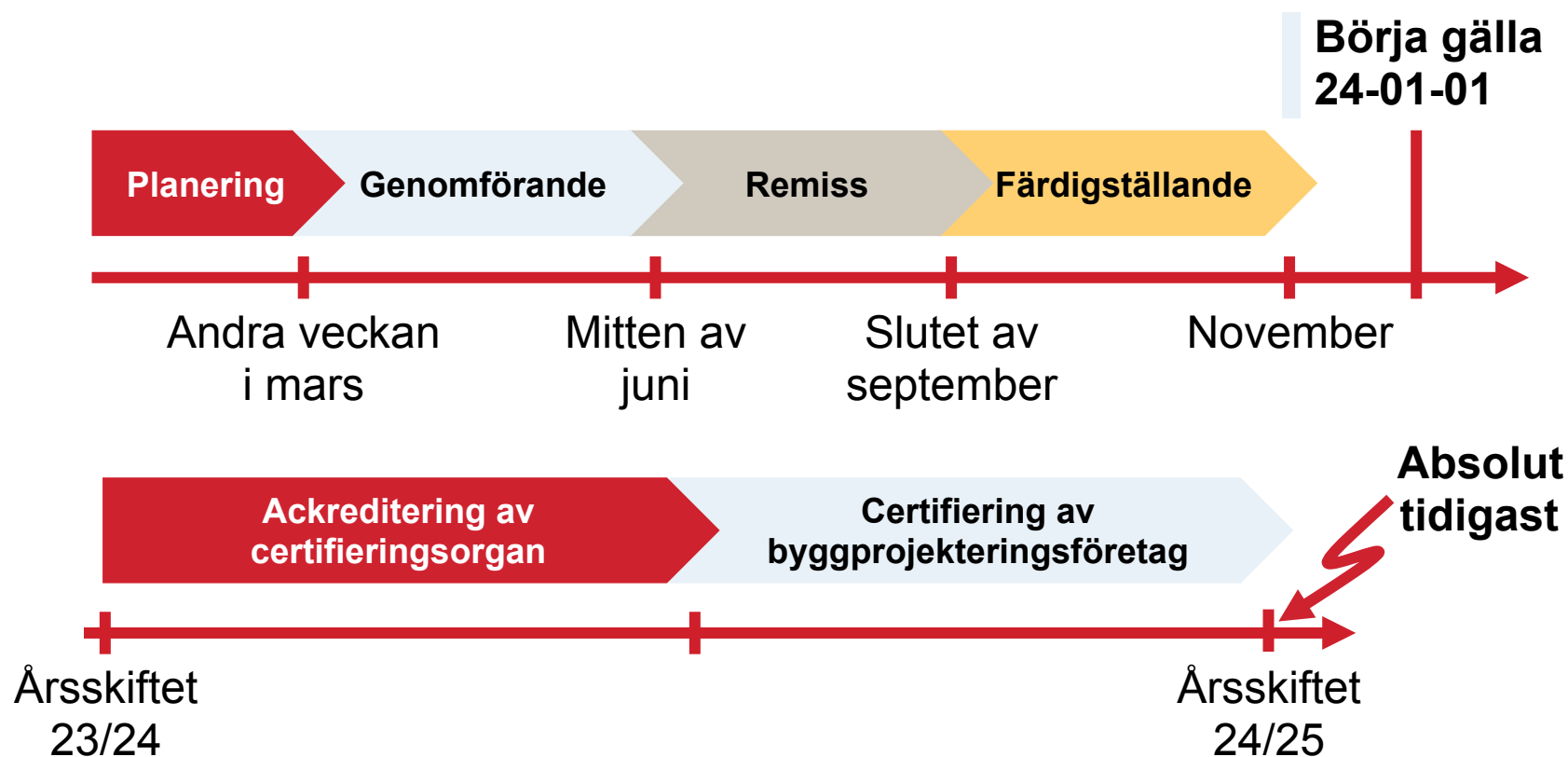
Certifierat byggprojekteringsföretag

Projektering utförs av konsult

Kan åtgärden antas uppfylla PBL:s krav?

Startbesked

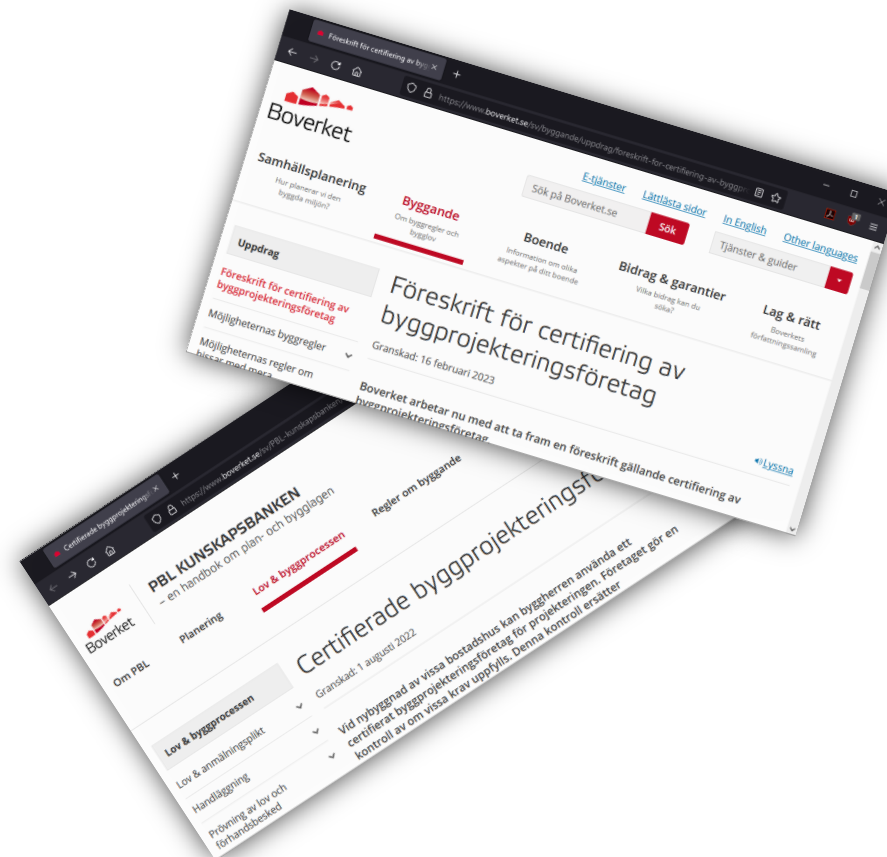
Hur ser planen ut?

Mer information finns på webben

- Projektet
  - Byggande / uppdrag
- PBL kunskapsbanken
  - Lov & byggprocessen/
Byggprocessen

Behörighetsregistret

Från den 1 januari 2023 har Boverket inte längre register för

- kontrollansvariga
- sakkunniga brandskydd
- sakkunniga kulturvärden
- sakkunniga tillgänglighet
- funktionskontroller för ventilationssystem.

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Lättnader på byggkraven för studentbostäder

Uppdrag att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder

Utreda möjligheterna att minska kostnaderna vid byggandet av studentbostäder och möjliggöra ett ökat och mer differentierat utbud av sådana bostäder genom att föreslå anpassningar i byggkraven för studentbostäder.

Uppdraget innebär att utreda anpassningar i de tekniska egenskapskraven avseende:

- Bostäders lämplighet för det avsedda ändamålet
- Tillgänglighet och användbarhet
- Skydd med hänsyn till hygien, hälsa och miljö avseende dags- och solljus
- Skydd mot buller

Anpassningarna ska vara motiverade i förhållande till byggkostnaderna och utan att kraven sänks mer än nödvändigt.

Lämna förslag till nödvändiga författningsändringar samt beskriva och beakta konsekvenserna av ett genomförande av förslagen.

Uppdraget rapporteras senast 30 april 2024

Utgångspunkter

- Vi tolkar att även utformningskraven för lämplighet och tillgänglighet omfattas av uppdraget
- Vi tolkar det även som att uppdraget omfattar ändring
- Ändringar i PBL, PBF och BBR
- Även titta på trafikbullerförordningen
- En sänkning av kraven på tillgänglighet får inte stå i strid med FN konventionen
- Beskriva konsekvenser
- Belysa även andra hinder än krav i bygglagstiftningen översiktligt

Vad har hänt tidigare

- Rapport 2013:20 Förslag på regeländringar för fler bostäder åt unga och studenter
- Rapport 2014:30 Tekniska egenskapskrav på tillgänglighet för studentbostäder med tidsbegränsat bygglov
- Rapport 2016:22 Tillgänglighet i studentbostäder – Konsekvenser av att ta bort tillgänglighetskraven

Vad ska vi göra

Del 1 – Förstudie (maj–sept)

Insamling av underlag och analys av problem och behov

Bla genom:

- Möten med myndigheter, byggföretag, studentorganisationer och funktionshinderorganisationer
- Kartläggning av regler kopplade till studentbostäder i Norge, Finland och Danmark

Del 2 – Förslag (okt–april)

Förslag på lättnader för regelverk och konsekvensutredning

Slutrapport till regeringen 30 april 2024

Boverket

Myndigheten för samhällsplanering,
byggande och boende

Föreskrifter om översiktsplan och regionplan

Ändring i plan- och byggförordningen

Plan- och byggförordning
2 kap. 5 c §

”Översiktsplaner och regionplaner ska utformas så att **uppgifterna** i dem kan **tillgängliggöras** och **behandlas digitalt.**”

Omfattar alla planer som påbörjas efter den 31 dec 2026.

Föreskrifter

Boverket har fått ett bemyndigande att ta fram föreskrifter för översiktsplan och regionplan.

Föreskrifter ska ge stöd för att uppfylla förordningen.

Anger hur informationen ska definieras och identifieras

Föreskrifter – preliminär tidplan

Föreskrift ÖP

Remiss 31 mars–25 aug 2023

Träder ikraft 1 maj 2024

Föreskrift RP

Remiss nov–mars 2023

Träder ikraft 1 nov 2024

Föreskrifterna blir bindande att tillämpa efter 31 dec 2026.

Stöd för den digitala omställningen

Regler – anger krav på innehållet

Lag (PBL)

Förordning (PBF)

Boverkets föreskrift

Nationella specifikationer – strukturerar informationen

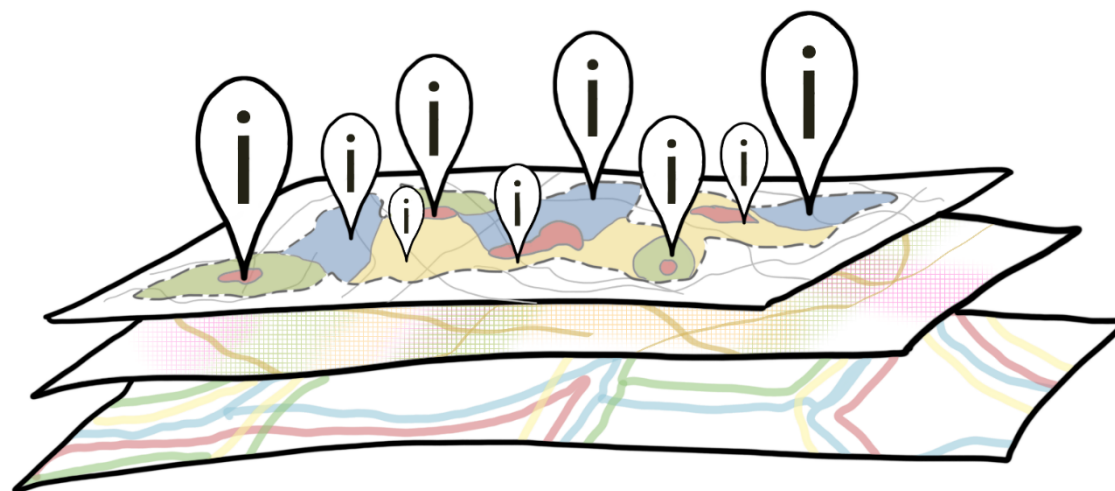
Specifikation för översiktsplan

ÖP-modellen 3.0 – stöttar tillämpningen av reglerna och specifikationen

Databasmodell (GIS)

ÖP-katalogen

Vägledning

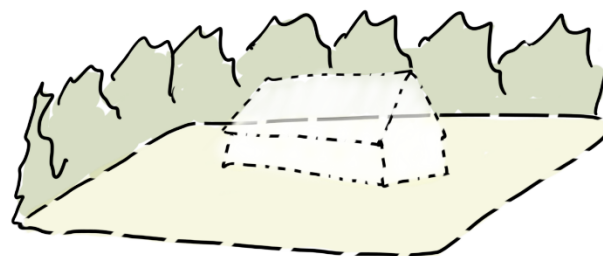

Boverket

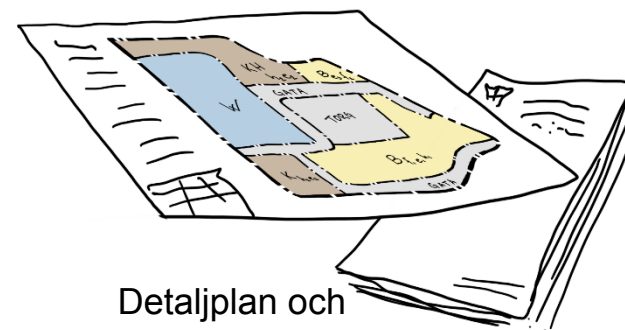
Tillstånd enligt MB

Fastighetsförrättning

Förhandsbesked och
Bygglov

Detaljplan och
planbeskrivning

Stöd för den digitala omställningen

Vart är vi på väg? Boverkets målbild för en digital samhällsbyggnadsprocess – Boverket

Fler filmer

[Processer för temat Byggnad och den Nationella Geodataplattformen \(screen9.com\)](#)

[Introduktion till Nationella Grunddata för temat Byggnad \(Nationella Geodataplattformen\) \(screen9.com\)](#)

Slutförda uppdrag

- Nordiskt harmoniseringsarbete, dnr 215/2020
- Uppdrag att vidta åtgärder för att underlätta införandet av krav på en klimatdeklaration vid uppförande av byggnader, dnr 1426/2020
- Uppdrag utreda ansvaret för att åtgärda enkelt avhjälpta hinder mot tillgänglighet, dnr 5549/2020
- Uppdrag att utreda förutsättningarna för omvandling av lokaler till bostäder, dnr 5888/2020
- Uppdrag att utreda ombyggnadsbegreppet i plan- och bygglagen, dnr 809/2021
- Uppdrag om lösningar som främjar en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö, "Digitaliseringsuppdraget, dnr 967/2021
- Uppdrag till Boverket och Upphandlingsmyndigheten att främja sociala hänsyn vid upphandling inom bygg- och anläggningssektorn, dnr 4658/2021
- Uppdrag att inrätta och förvalta ett informationscentrum för hållbart byggande, dnr 4739/2021
- Uppdrag till Boverket om vägledning för planläggning enligt plan- och bygglagen (2010:900) intill transportleder för farligt gods, 4207/2022
- Uppdrag om fler lösningar som främjar en enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen (2010:900) i en digital miljö, dnr 3010/2022
- Uppdrag att utreda behovet av nya definitioner i plan- och byggregelverket, dnr 3974/2022
- Uppdrag till Boverket att motverka arbetslivskriminalitet, fel, brister och skador inom byggsektorn, dnr 4275/2022
- Uppdrag att genomföra en kontrollstation av reglerna för byggnaders energiprestanda, dnr 5227/2022
- Uppdrag att utreda behovet av undantag från energireglerna för timmerhus, dnr 7610/2022
- Uppdrag redovisning av tillämpning av plan- och bygglagstiftningen, dnr 102/2022

Pågående uppdrag

- Uppdrag till Boverket att förbereda Sveriges arbete med revidering av EU:s byggproduktförordning och Sveriges arbete med CPR Acquis, dnr 3624/2021 (slutredovisn. I ÅR -23)
- Uppdrag att utveckla arbetet med omställning till en cirkulär ekonomi i byggsektorn, dnr 1143/2022 (Slutredovisn. 20 dec -24)
- Uppdrag till Boverket att lämna förslag på hur införandet av gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan kan påskyndas och hur tillämpningen av klimatdeklarationer kan utvidgas, dnr 1549/2022 (slutredovisn. 15 maj-23)
- Uppdrag till Boverket om totalförsvarets intressen vid prövning enligt plan- och bygglagen, dnr 3975/2022 (slutredovisn. 25 maj -23)
- Uppdrag till Boverket om vägledning för planläggning enligt plan- och bygglagen (2010:900) intill transportleder för farligt gods, dnr 4207/2022 (slutredovisning 31 maj-23)
- Utvärdering av systemet med avgiftsreduktion, dnr 7611/2022 (slutredovisn april -24)
- Vägledning om elnät vid planering, dnr 7608/2022 (slutredovisn. 15 dec -23)
- Nordic Bauhaus, dnr 1256/2023
- Uppdrag till Boverket att föreslå lättnader på byggkraven för studentbostäder, dnr 1971/2023 (slutredovisn. 30 april -24)
- Uppdrag att utveckla arbetet med omställning till en cirkulär ekonomi i byggsektorn, dnr 1143 (slutredovisn. 20 dec -24)

Pågående regelarbete, MöBy

Boverkets förslag till

- föreskrifter med hänsyn till hygien, hälsa och miljö samt med hushållning av vatten och avfall
- föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader
- föreskrifter om bostäders lämplighet för sitt ändamål
- föreskrifter om tillgänglighet och användbarhet för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga i byggnader
- föreskrifter och allmänna råd om säkerhet i händelse av brand i byggnader
- föreskrifter om tomtkrav m.m.
- föreskrifter om skydd mot buller i byggnader
- föreskrifter och allmänna råd om bärighet, stadga och beständighet i byggnader m.m. samt
  - upphävande av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:10) om tillämpning av europeiska konstruktionsstandarder (eurokoder)
- ändring av Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd samt
  - upphävande av Boverkets allmänna råd (2011:27) om analytisk dimensionering av byggnaders brandskydd och
  - upphävande av Boverkets allmänna råd (2013:11) om brandbelastning
- Föreskrifter om energihushållning i byggnader samt
  - upphävande av Boverket byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd

Pågående regelarbete, Övriga

Boverkets förslag till

- föreskrifter om certifierade byggprojekteringsföretag
- föreskrifter om hissar och andra motordrivna anordningar samt – upphävande av Boverkets hissregler
- föreskrifter om översiktsplaner
- föreskrifter om regionplaner
- ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:16) om funktionskontroll av ventilationssystem och certifiering av sakkunniga
- ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2007:5) för certifiering av energiexpert
- ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:14) om certifiering av kontrollansvariga
- ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:18) om certifiering av sakkunniga av tillgänglighet
- ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:17) om certifiering av sakkunniga inom brandskydd
- ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd (2011:15) om certifiering av sakkunniga avseende kulturvärden

Publicerat i PBL kunskapsbanken 2023

- [Samordnad tillsyn](#)
- [Ändringar i PBF 1 jan 2023](#)
- [Webbutbildning introduktion i PBL för förtroendevalda](#)
- [Vägledning om riskhantering i planläggning och byggande](#)
- [Även bygglovsbefriade åtgärder ska uppfylla vissa krav](#)
- [Prövning av vattenförsörjning](#)
- [Lagändring i PBL 1 maj 2023 om tidsbegränsat bygglov för bostäder](#)
- [Webbutbildning om riskbedömning och kontrollplan](#)
- [Viss förläggningar och kommunala ankomstboenden måste tas bort senast 30 juni 2023](#)
- [Uppdaterad vägledning om planavgift](#)
- [Kom ihåg den certifierade sakkunniges olika roller](#)

Håll dig uppdaterad – prenumerera på nyhetsbrevet PBL kompetens

- Innehåller nyheter om vad som publicerats i PBL kunskapsbanken men även andra PBL relaterade nyheter.
- Nyhetsbrevet kommer ut ca 5 gånger per år.
- Länk till anmälan på PBL kunskapsbankens startsida eller [Nyhetsbrev PBL kompetens](#)

